

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ,
СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

АГРОЛАНДШАФТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА ПЛАНУВАННІ ТЕРИТОРІЙ

15 травня 2024 року

м. Полтава

УДК 712.24:001.895:332.3:711

Рекомендовано до друку кафедрою геоматики, землеустрою та планування територій Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 22 травня 2024 року)

Редакційна колегія:

Шевчук С. М., доктор географічних наук, професор (головний редактор); Маренич М. М., доктор сільськогосподарських наук, професор; Гапон С. В., доктор біологічних наук, професор; Зось-Кіор М. В., доктор економічних наук, професор; Біда С. В., кандидат технічних наук, доцент; Нагорна С. В., кандидат сільськогосподарських наук; Чувпило В. В., кандидат наук з державного управління; Куришко Р. В., старший викладач.

Агрolandшафти: інноваційні підходи у землеустрої та плануванні територій: матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. (м. Полтава, 15 травня 2024 р.). Полтава, 2024. 129 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет – конференції висвітлено результати досліджень та інноваційні підходи у геодезії, землеустрої, плануванні територій садово-паркових та лісових агроландшафтів. Видання може бути корисним для викладачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків, здобувачів вищої освіти.

За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори. Матеріали опубліковані у авторській редакції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

Коваленко Н. П., Поспєлова Г. Д., Конєва Т. О. Колористика та колорит ландшафту.....	57
Красовський В. В., Черняк Т. В., Федько Р. М., Шкура Т. В. Створення науково-дослідної демонстраційної колекції <i>Pyrus pyrifolia</i> (Burm. f.) Nakai у Хорольському ботанічному саду.....	60
Куришко Р. В., Гапон С. В., Шевчук С. М., Нагорна С. В., Чувпило В. В. Квітники ПДАУ – невід’ємний елемент агроландшафтів садово-паркового господарства.....	63
Куришко Р. В. Забезпечення створення геодезичних та картографічних матеріалів для планування території об’єднаних територіальних громад.....	66
Ласло О. О., Гордєєва О. Ф. Визначення потенціалу агроландшафтів за інтегрованої технології управління.....	69
Маренич М. М., Шевчук С. М. Оцінка сучасного стану земельних ресурсів Полтавської області для потреб меліорації.....	71
Маслівець О. В., Куришко Р. В. Роль і переваги використання геодезичних пристроїв у сучасній агрономії.....	77
Нагорна С. В., Матяшевська Є. Є., Забашта Л. В. Програмне забезпечення у ландшафтному дизайні.....	80
Онїко В. В., Поспєлов С. В. Практична спрямованість курсу Ґрунтознавство.....	81
Погрїбняк М. Ю. Практична реалізація компетентнісного підходу в підготовці магістрів географії до планування територій.....	84
Прокопенко Н. І., Карташова А. А. Екологічна динаміка агроландшафтів в умовах війни.....	87
Пугачова І. Я. Агроландшафти в закладі освіти.....	90
Рибїна О. І., Євтушенко Д. В. Антропогенні ландшафти та проблеми їх використання.....	93
Сальний М. І., Нагорна С. В. Використання ГІС у межах управління земельними ресурсами.....	95
Сїнєльник К. С., Коваленко Н. П., Поспєлова Г. Д. Моделі біогруп з використанням хвойних рослин для озеленення урбанізованих територій.....	97
Тєсля О. В., Шевчук С. М. Етапи розробки комплексного плану розвитку території сільської територіальної громади.....	99
Тутка Т. О., Куришко Р. В. Геодезичні роботи в умовах війни: виклики та обмеження.....	102
Уліганець С. І., Шинкаренко У. Ю. Оцінка потенціалу агроландшафтів для активізації рекреаційної діяльності	105

властивості. Значний потенціал щодо використання в озелененні паркових водойм демонструє регіональна водна флора, представники якої мають перевагу над інтродуцентами у створенні екологічно стійких водних фітоценозів.

Список використаних джерел: 1. Голуб В. М. Еколого-біологічні та фітомеліоративні особливості макрофітів, перспективних для використання в озелененні водойм Правобережного Лісостепу України: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біолог. наук. Київ, 1998. 20 с. 2. Данилик Р. М., Колодко М. М. Гідрофільний рослинний покрив в екологічній оптимізації водних екосистем комплексної зеленої зони міста Львова. Наук. вісник УкрДЛТУ. 2004, вип. 14. С. 207–213. 3. Клепець О. В. Декоративні рослини водної флори м. Полтави та околиць. Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України (присвячена 10-річчю заснування Хорольського ботанічного саду) : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хорол, 12 жовтня 2023 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 97–99. 4. Чорна Г. А. Флора водойм і боліт Лісостепу України. Судинні рослини. Київ : Фітосоціоцентр, 2006. 184 с. 5. Klepets O. V. State and prospects of optimization the plant cover of hydrophilic ecotopes of the Poltava botanical garden. Біологія та екологія. 2016. Т. 2, №1. С. 56–67. 6. Swindells Ph. Water gardening. Milan: New Interlitho, 1985 p. 64 с.

КОЛОРИСТИКА ТА КОЛОРИТ ЛАНДШАФТУ

Коваленко Нінель Павлівна, к. с.-г. н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
ninel.kovalenko2016@gmail.com

Поспелова Ганна Дмитрівна, к. с.-г. н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
ganna.pospelova@pdau.edu.ua

Конєва Тетяна Олександрівна, здобувачка вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет
tetiana.konieva@st.pdau.edu.ua

Ландшафтна архітектура в наші дні є одним з найбільш перспективних напрямків у містобудівній сфері та у плануванні територій. Спеціалісти з ландшафтного дизайну у співпраці з іншими фахівцями будівельної промисловості у широкому сенсі займаються організацією міського середовища та територією передмість. Проекти ландшафтного благоустрою включають: розвиток садово-паркового мистецтва; популяризацію еко-стилю в урбанізованому середовищі; проектування парків та міні-садів; розроблення нових та удосконалення добре відомих стилей паркових ландшафтів; розробку сучасних варіантів поєднання різноманітних матеріалів, текстур та форм (декоративного каменю, скла, тканин); застосування в озелененні абсолютно нових об'єктів; включення до проєктів об'єктів, характерних для епох минулого, з новітніми елементами, як внутрішні двори у стилі патіо та стрижені форми; поєднання непоєднуваного, використання цікавих та видовищних ефектів у оформленні ділянки та ін.

При створенні садово-паркового простору, в якому гармонійно поєднуються різноманітні об'єкти за формою та кольорами, слід враховувати,

що саме колір сприяє формуванню першого враження від відвідування парку або саду, а потім звертають увагу на поєднання форм.

Існують фази зміни колориту паркового середовища відповідно до сезонності рослин. Розрізняють сезони ахроматичні (зимові) з характерними чорно-білими відтінками та хроматичні (весняний період, початок літа, закінчення літнього періоду, початок осені, золота та глибока осінь), які різняться насиченими, яскравими природними барвами [2]. Носії кольору просторового середовища класифікуються на постійні (різні спороди), умовно-змінні (майданчики для дітей) та швидкозмінні (квітники).

Цікавою є класифікація деревних рослин Д. І. Георгберідзе відповідно до їх колоритності. Підбираючи види дерев та кущів для озеленення, необхідно враховувати тривалість колоритності та забарвлення крони у якості компонентних одиниць. Древа за тривалістю періоду колоритності поділяють на три групи: з довгим періодом (зі зміною сезонів колір їх практично не змінюється); з тривалою колоритністю (колір змінюється декілька разів на рік); короткочасної колоритності (за вегетаційний період колір кілька разів змінюється) [1].

Нині виділено компоненти, які впливають на процес сприйняття людиною ландшафту. Як чинники, що безпосередньо впливають на перцепцію колориту територій садово-паркових об'єктів, відмічено оптичні ефекти, клімат регіону, повітряну перспективу, освітленість, сезонність, період доби, коли споглядають за пейзажем. Умови формування кольору ландшафтів бувають природними (рельєф, насадження, водойми) та антропогенними, або штучно створеними (спороди, МАФи, дорожньо-стежкова мережа).

Композиційними одиницями паркової території, які складають її колорит, є насадження дерев, чагарників і декоративні насадження квітів, які впродовж року та протягом доби змінюють свої відтінки, а також малі архітектурні форми і спороди, що є постійними носіями кольору. Тому слід ретельно підбирати асортимент декоративних рослин з урахуванням їх сезонності, кліматичних та ґрунтових чинників, щоб у поєднанні з інфраструктурою на території парку скласти гармонійну композицію.

Нерозривний зв'язок між колористичними особливостями певної зони парку та її функціональним призначенням передбачає правильний підбір кольорового спектру ділянки в залежності від функцій, які вона виконує. Колористична гама кожного саду повинна бути збалансованою та витриманою у єдиному стилі.

Явною домінантою у світових міських садах прогулянкового типу є зелений колір та його відтінки, що отримується в основному за рахунок листя рослин та газону і формує фон пейзажу. Холодні кольори (пурпуровий, фіолетовий, рожевий) часто виступають насиченими акцентами.

З метою досягнення певного балансу, гармонії фахівці ландшафтного дизайну рекомендують використовувати на ділянці не більше 10-15% «теплих» відтінків. Наприклад, у групі, що складається з тридцяти трьох кольорів, три повинні відноситися до теплих тонів, а тридцять – до холодних.

Теплі тони візуально роблять об'єкт ближчим, тому їх часто застосовують

для того, щоб привернути увагу до конкретних ландшафтних зон.

Холодні кольори діють за принципом, візуально віддаляючи об'єкти. Дизайнери часто звертаються до них для створення глибини простору, а також, щоб деякі елементи стали менш помітними. Наприклад, щоб візуально розширити квітник, на передній план поміщають квіти теплих тонів, а холодних відсувають на другий план. Варто лише змінити позиції, клумба здаватиметься вузькою.

При роботі із кольорами слід враховувати, що фундаментом для вдалої композиції є гармонізація всіх відтінків між собою. Розрізняють чотири основні типи кольорової гармонії: монохромна – використання якостей певного кольору (насиченість, яскравість, світлота та ін.), полярна – сполучення контрастних кольорів, триколірна – застосування тріади кольорів, поліхромна – найпопулярніша варіація гармонізації, що базується на створенні гама із тандемів доповнюючих один одного кольорів.

Для створення цікавої та унікальної композиції використовуються фокальні точки – так звані колірні акценти, які допомагають зробити будь-який елемент центральним, що привертає загальну увагу. Кількість фокальних точок та їх місце знаходження не повинні перевантажувати вигляд усієї композиції.

Контрасти розрізняють за колірним тоном та за насиченістю. Контрастні кольори розташовані на протилежних діаметрально краях колірного кола, наприклад, синій – помаранчевий, фіолетовий – жовтий, пурпуровий – зелений.

Композиційної гармонії можна досягти використовуючи контрасти у композиції. Виявлено наступні варіації цього способу: використання трьох кольорів, які знаходяться на однаковій відстані один від одного, так звана тріада кольорів; вибір одного домінуючого та двох додаткових або контрастних домінуючому кольорів.

Зараз особливою популярністю користуються спеціальні ресурси для створення гармонійних поєднань кольорів, наприклад «Paletton», «Color Scheme Designer», «Scheme Color».

Отже, колір є надзвичайно багатокомпонентним та складним явищем, яке вимагає детального аналізу. Колористика є невід'ємною частиною багатьох життєвих аспектів і саме тому й досі продовжується вдосконалення систем з підбору правильних та гармонійних кольорових поєднань для їх використання у професійних, наукових, статистичних або персональних цілях.

Список використаних джерел: 1. Георгберидзе Д. И. Классификация древесных декоративных растений по окраске. Тбилиси : Мецниереба, 1981. 86 с. 2. Олексійченко Н. О., Мавко М. С., Гатальська Н. В. Колорит паркових ландшафтів: теоретичні та прикладні аспекти : Монографія. Біла Церква : Вид. Пшонківський О.В., 2019. 356 с.